

Podmínky pro rozvoj sociální ekonomiky v ČR

Petra Francová

Praha 14.6.2016

P3 – People, Planet, Profit, o. p. s. ● www.p-p-p.cz

P3 – People, Planet, Profit, o.p.s.

Poslání: P3 prosazuje sociální podnikání v ČR.

Koncept trojího prospěchu

Co dělá P3

- organizujeme semináře na zakládání sociálních podniků
- poskytujeme poradenství a konzultace v oblasti sociálního podnikání
- pomáháme s přípravou projektů na založení sociálních podniků
- administrujeme pro ČSOB grantový program Stabilizace sociálních podniků a poskytujeme poradenství
- administrujeme cenu Podnikáme odpovědně pro sociální podniky
- spravujeme web www.ceske-socialni-podnikani.cz
- provádíme dotazníková šetření mezi sociálními podniky
- koordinovali jsme činnost Tematické sítě pro sociální ekonomiku TESSEA, nyní je TESSEA samostatným spolkem

Adresář sociálních podniků

- www.ceske-socialni-podnikani.cz

- jediné místo, kde se mohou sociální podnikatelé registrovat, je adresář sociálních podniků
- třídění podle kraje, cílové skupiny, oboru podnikání a společenské prospěšnosti
- v adresáři je 225 sociálních podniků
- nejvíce sociálních podniků je v Praze (22 %), Olomoucký kraj (11 %) a shodně v Ústeckém a Moravskoslezském kraji (oba 10 %)

Příklady sociálních podniků

Sociální podniky v ČR

- Pragulic Praha – Poznej Prahu jinak! o.s. – prohlídky města s lidmi bez domova
- Bezbatour Praha– cestovní kancelář, cestování bez bariér
- Spolek Trend vozíčkářů Olomouc - digitalizace a call centrum
- Aranžerie Praha - květiny od lidí s epilepsií
- SecondHelp – Plzeň, Klatovy, Valašské Meziříčí

Sociální podniky v ČR

- Křinický pivovar – Krásná Lípa
- 1. selský pivovárek – Kroměříž
- Mana čokoládovna - Krásná Lípa
- Pražírna Fair & Bio – Kostelec n.L.
- Pohanka, jídelna pro zdraví - Pardubice

Co je sociální podnikání

Trh výrobků a služeb
Integrace na trh práce a/nebo
tvorba zdrojů pro sociální cíle

Sociální cíl
(charitativní pomoc, solidarita, zdraví, sociální služby, rozvoj komunit, udržitelný rozvoj, ekologie)

Ekonomický cíl
(zisk, kapitál, manažerské postupy, konkurenceschopnost, produkce výrobků a služeb, inovace, technologie, tvorba zdrojů pro rozvoj)

Co je sociální podnikání (1)

- podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí
- hraje důležitou roli v místním rozvoji
- vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním nebo společenským znevýhodněním
- zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku

Co je sociální podnikání (2)

- pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu
- sociální podnik naplňuje společensky prospěšný cíl, který je formulován v zakládacích dokumentech
- sociální podnik vzniká a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu – ekonomického, sociálního a environmentálního + MPSV přidalo samostatný místní prospěch

Co je sociální podnik

- právnická osoba založená dle soukromého práva nebo její součást nebo fyzická osoba, které splňují principy sociálního podniku (rozpoznávací znaky)
- naplňuje společensky prospěšný cíl, který je formulován v zakládacích dokumentech
- vzniká a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu – ekonomického, sociálního a environmentálního + MPSV přidalo samostatný místní prospěch

Kdo není sociálním podnikem

- jakýkoliv zaměstnavatel, který se tak označí
- jakýkoliv společenský odpovědný podnik, ten bývá založen za účelem zisku
- sociálně terapeutické pracoviště, jde o službu a ne o zaměstnání
- integračním sociálním podnikem nemusí být automaticky každý, kdo zaměstnává nad 50% OZP

Typy sociálních podniků

- obecný sociální podnik
- integrační sociální podnik
- environmentální integrační sociální podnik (naplňuje společensky prospěšný cíl, který je orientován lokálně a environmentálně)

- tranzitní program

Oblasti podnikání

- zahradnické služby, úpravy zeleně, údržba nemovitostí a úklidové práce 24%
- ostatní služby 20%
- obecný prodej 18%
- pohostinství a ubytování 15%
- potravinářská výroba a prodej 15%

Legislativní formy pro sociální podnikání v ČR

Jakou zvolit právní formu

Vliv má:

- charakter podnikatelského záměru
- finanční a investiční náročnost podnikání
- výše základního vkladu
- potřeba spoluzodpovědnosti
- struktura zainteresovaných skupin
- finance z jiných zdrojů – oprávnění žadatelé dle výzvy

Obchodní společnosti

- s.r.o. – jednoduché na založení a řízení, důvěryhodné pro banky
- a.s. – neobvyklá právní forma, akcionářům nesmí jít hl. o zisk
- družstvo – jeden člen = jeden hlas, vhodná právní forma
- sociální družstvo – zatím nevhodně nastavené, málo zkušeností

- **OSVČ** – podle živnostenského zákona; aby splňoval definici podniku, musí mít zaměstnance; jednoduché, ale ručí svým majetkem

Nestátní neziskové organizace

- o.p.s. – podnikání ve vedlejší činnosti;

  vhodná forma, už nelze založit
- ústav – nová právní forma místo o.p.s., vhodná pro podnikání
- spolek (o.s.) – podnikání ve vedlejší činnosti;
  pro podnikání se moc nehodí
- účelové zařízení církve a náboženské společnosti – postupně se začínají o sociální podnikání zajímat

Právní formy

- s.r.o. 2015 48 %
- o.p.s. 2015 25 %
- spolek/o.s. 2015 9 %
- OSVČ 2015 7%
- družstvo 2015 5%

Zákon o sociálním podnikání

- věcný záměr předložen ministrem pro lidská práva, účinnost 7/2017
- nyní vypořádání připomínek
- spolugestorem MPSV a MPO
- spolupráce odborníků z TESSEA
- střešní zákon, který vymezí co je sociální podnik, způsob registrace, orgán dohledu a oblasti podpory
- správcem agendy bude MPSV
- zatím bez konkrétních výhod, ty budou časem v jiných zákonech nebo programech podpory

Principy integračního sociálního podniku a jak je naplňovat v praxi

PRINCIPY SOCIÁLNÍHO PODNIKU

Principy sociálního podniku

Společensky prospěšný cíl

- společensky prospěšný cíl formulován v zakládacích dokumentech
  - u integračního SP: zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce
  - u environmentálního SP: společensky prospěšný cíl je orientován lokálně a environmentálně
- naplňován prostřednictvím konkrétních aktivit

SOCIÁLNÍ

PRINCIPY SOCIÁLNÍHO PODNIKU

Sociální prospěch

- zaměstnávání a sociální začleňování osob ze znevýhodněných skupin
- více než 30% osob ze znevýhodněných skupin - informace veřejně dostupná
- zaměstnancům ze znevýhodněných skupin je poskytována podpora zohledňující jejich specifické potřeby
- demokratická struktura řízení podniku
  - pravidelné a systematické informováni o chodu podniku, výsledcích hospodaření a naplňování společensky prospěšných cílů
  - zapojení do rozhodování o směřování podniku
- důraz na rozvoj pracovních kompetencí znevýhodněných zaměstnanců – vzdělávání dle individuálních možností

EKONOMICKÝ

PRINCIPY
SOCIÁLNÍHO
PODNIKU

Ekonomický prospěch

- případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění společensky prospěšných cílů

  (více než 50% zisku je reinvestováno)

- nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovatelích

- alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech – min. 30%

ENVIRO

PRINCIPY SOCIÁLNÍHO PODNIKU

Environmentální prospěch

Integrační SP:

- zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby
  - formulované zásady šetrného úřadování a provozu (vnitřní předpis) – veřejně dostupné, naplňované v praxi
  - důkazy: doklady o používání ekologicky šetrných výrobků, certifikace BIO, Fairtrade

Environmentální SP:

- podnikatelské aktivity mají environmentální rozměr
- zohledňování environmentálních aspektů ve všech fázích podnikání včetně environmentálně příznivého úřadování

MÍSTNÍ

PRINCIPY
SOCIÁLNÍHO
PODNIKU

Místní prospěch

Integrační SP:

- přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky – místní průzkum
- využívání přednostně místních zdrojů
  - zaměstnává místní obyvatele
  - nakupuje od místních dodavatelů
  - využívá místní suroviny a materiály
- spolupráce sociálního podniku s místními aktéry z území MAS

Environmentální SP:

- ekonomická lokalizace = místní výroba pro místní spotřebu, podpora místní ekonomiky
- sociální podnik zaměstnává obyvatele z území MAS
- spolupráce sociálního podniku s lokálními aktéry na území MAS

Některé otázky předtím, než se do toho pustíte

- Jste ve vedení vaší organizace ve shodě v tom, že chcete podnikat?
- Máte na to vyčleněné zdroje, tj. lidi, peníze a čas?
- Budete podnikat v rámci vaší organizace, nebo založíte samostatnou právnickou osobu?
- Pokud vznikne samostatná organizace, máte vyjasněné vztahy mezi matkou a dcerou?
- Uvědomujete si rizika?
- Na začátku si nejprve položte základní otázky:

  PROČ, CO, KDY, KDE, JAK?

Děkuji za pozornost

P3 - People, Planet, Profit, o.p.s.
Malátova 16, Praha 5 - Smíchov
petra.francova@p-p-p.cz
www.p-p-p.cz nebo www.ceske-socialni-podnikani.cz